سی روزه بودن، اقتضای اولی در هر ماه

آن چه که من می‌خواهم عرض کنم، این است: روایت ابن منصور گفت: «یوم خلق السماوات و الارض»، یعنی قرینه داخلیه بود که فعلاً در این روایات عدد، نگاه ما نگاه به تمام خلقت است. اینجا باز قرینه را جلو می‌برد و می‌گوید اقتضای اولیه سال سیصد و شصت روز است. چون شش روز خلق شده، از آن برداشتیم. خُب قبل از اینکه ما برداریم، این روایت چه می‌گوید؟ می‌گوید از روز اول خلقت آسمان‌ها و زمین، اگر خلق شش روز نبود، اقتضای اولیه این بود که کل ماه‌های سال سی روز باشد. خُب این خودش فعلاً برای مقصود ما قرینه داخلیه است. پس از این روایت این را می‌فهمیم که اقتضای اولیه هر ماهی سی روز است. نه اینکه روایت منصور بگوید اقتضای «منذ خلق السماوات و الارض»، این است که اقتضای شعبان نقصان است. نه، آن از یک مرحله‌ای گذر کرده؛ روایت ابن منصور که می‌گفت یکی تام است و یکی ناقص است، یک مرحله کار را در روایت انداخته است. متعرضش نشده. آن حلقه مفقوده را این دو روایت بیان می‌کند. می‌گوید نه، اقتضای اولیه همه شهور تمام است. همه شهور باید تام باشند. این نکته برای پیشرفت بحث و فکر در این حدیث‌ها شاید خوب باشد.

پس روایات عدد نمی‌گوید که شش ماه ناقص است و شش ماه تام است؛ چون شش روز کم داریم. این شش روز از کجا به محاسبه آمده؟ شما الآن می‌دانید. این شش روزی که حضرت از «ستة ایام» دخالت دادند و خواستند شش روز را بردارند، این شش روز از کجا کم شده؟ با محاسبه سریع می‌گوییم. چون ماه بیست و نه روز و نیم به دور زمین می‌گردد، نه سی روز. اگر سی روز می‌گشت که مطلبی نبود. چون دور ماه بیست و نه روز و نیم تمام می‌شود، دوازده تا نیم کم دارد. دوازده نیم، شش روز می‌شود. لذا شش روز کم داریم. حضرت این کمبود از «یوم خلق السماوات و الارض» را به این زدند.

بازبینی #1
ایجاد شده 12 آوریل 2026 11:04:26 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 آوریل 2026 11:04:54 توسط ... .